حضور چشمگیر میدانی رئیس جمهوری و وزرا

محمود واعظی
عضو شورای مرکزی حزب اعتدال و توسعه

در جنگ ۴۰ روزه، دولت با وجود محدودیت‌های اساسی از جمله مشکلات ارزی و اقتصادی، به خوبی عمل کرد. با توجه به جنگ تبلیغاتی رژیم صهیونیستی و آمریکا، دولت چهاردهم توانست با حضور فعال در میان مردم و اقدامات مؤثر، جلوی بسیاری از حوادث مخرب را بگیرد.
در این مسیر، حضور فعال رئیس جمهوری، معاون اول و وزرای مختلف در مصاحبه‌ها و رسانه‌ها، نقش مهمی ایفا کرد. مردم نیز با فهم و آگاهی بالا، هم در جلوگیری از اعتراضات بی‌رویه و هم در همراهی با دولت، نقش برجسته‌ای داشتند. این همراهی به‌خوبی در مواقعی چون کاهش مقدار سوخت از ۳۰ لیتر به ۲۰ لیتر نشان داده شد، که مردم با وجود صف‌های طولانی، اعتراضی نکردند. همین عوامل باعث شد تا امروز ما با عزت و سربلندی مذاکره کنیم و ۱۰ بند مطرح‌شده ما پذیرفته شود.
البته باید به نقش رزمندگان و نیروهای مسلح نیز اشاره کرد که با شجاعت و موفقیت در جنگ، پایه‌های پیروزی را فراهم کردند. مردم نیز با حضور در خیابان‌ها، پیام مهمی به دشمنان ارسال کردند. این همه عوامل، معنای واقعی پیروزی را می‌دهد.
در مسیر رسیدن به آتش‌بس، وظیفه دولت متعدد است. اولین وظیفه، اطلاع‌رسانی به مردم است. مردم باید در جریان مسائل و مشکلات قرار گیرند، بویژه با توجه به رسانه‌های معاند خارجی که اغلب دروغ می‌گویند و سعی می‌کنند مردم را نگران کنند. شفاف‌سازی و گزارش‌دهی به‌خوبی می‌تواند آرامش را به مردم بازگرداند. رسانه‌های داخلی باید این نقش را به‌خوبی ایفا کنند.
از سوی دیگر، دولت باید به آسیب‌دیدگان جنگ، از جمله آواره‌ها و کسانی که منازلشان تخریب شده، توجه ویژه‌ای داشته باشد. این افراد نباید احساس بی‌پناهی کنند. طراحی برنامه‌های مناسب برای این افراد، یکی از مسئولیت‌های جدی دولت است.
در نهایت، دولت در مذاکرات پایان جنگ نقش برجسته‌ای دارد. رئیس جمهوری، رئیس شورای عالی امنیت ملی و وزرای عضو این شورا، باید در این مسیر نقش فعالی ایفا کنند تا منافع مردم ایران تأمین شود.

عملکرد متمایز دولت در جنگ

محمد نعیمی‌پور
معاون اجرایی سابق حزب اتحاد ملت

در شرایط حساس و دشوار جنگی که معمولاً فشارهای روانی و اقتصادی بسیاری بر جوامع وارد می‌شود، دولت با اتخاذ رویکردی مبتنی بر برنامه‌ریزی دقیق، مدون و از پیش طراحی شده، توانسته است عملکردی کم‌نظیر و تحسین‌برانگیز از خود به جای بگذارد. آنچه این عملکرد را متمایز می‌کند، تمرکز همزمان بر دو جبهه «مقابله با دشمن خارجی» و «مدیریت نیازهای داخلی» است. دولت با درک صحیح از دغدغه‌های اصلی مردم، گام‌های مؤثری برای کاهش نگرانی‌ها و افزایش تاب‌آوری آنان در این دوران سخت برداشته است. به عبارت روشن‌تر، مردم عزیز ایران به‌رغم وجود شرایط جنگی، احساس نکرده‌اند که در تأمین نیازهای معیشتی پایه‌ای خود از جمله خورد و خوراک روزانه، اقلام اساسی و سبک زندگی معمول با بحران یا خلأ جدی مواجه شده‌اند. این دستاورد در نوع خود کم‌سابقه است، چراکه در بسیاری از جنگ‌های مشابه در دنیا، اولین و بزرگ‌ترین آسیب متوجه معیشت عمومی و توان خرید مردم بوده است. این موفقیت، نقش تعیین‌کننده و بی‌بدیلی در پیروزی‌های حاصل‌شده برای کشور ایفا کرده است. چراکه مردمی که از امنیت معیشتی نسبی برخوردار باشند، انگیزه، امید و پایداری بیشتری در برابر سختی‌های جنگ از خود نشان می‌دهند. بی‌تردید، شرایط جنگی به طور طبیعی باعث بروز برخی اختلالات جاری و موقتی در بعضی بخش‌ها یا خدمات شده است. اما باید پذیرفت که این قبیل کاستی‌ها، جزئی تفکیک‌ناپذیر از هر جنگی محسوب می‌شوند و نمی‌توان انتظار داشت در بحبوحه درگیری، همه چیز مانند دوران عادی و آرامش به پیش برود. بنابراین با اتکال به خداوند، این امید و باور وجود دارد که با همان روحیه مثال‌زدنی و توانمندی بالایی که مردم تاکنون از خود نشان داده‌اند، مشکلات و کاستی‌های باقی‌مانده نیز در کوتاه‌ترین زمان ممکن مرتفع شود.

قبولی دولت با نمره بالا

صادق زیباکلام
استاد پیشین دانشگاه تهران

در چهل روز جنگ اخیر، دولت دکتر پزشکیان با وجود کمبود طبیعی امکانات در شرایط جنگی، عملکردی واقعاً درخشان و شایسته تقدیر از خود نشان داد. آنچه بیش از همه حائز اهمیت است، این واقعیت است که دولت نه تنها عملکرد منفی نداشت، بلکه با مدیریت خردمندانه خود از بحرانی‌تر شدن اوضاع جلوگیری کرد. در شرایطی که هر حرکت نسنجیده‌ای می‌توانست فاجعه بار باشد، تیم اقتصادی و اجرایی دولت توانست کشور را در مسیر ثبات نگه دارد.
باید یادآوری کرد که دولت در این مسیر با چه محدودیت‌های طاقت فرسایی روبه رو بود. با این حال، دولت در همین چهارچوب توانست از تشدید بحران جلوگیری کند و اجازه ندهد وضعیت از کنترل خارج شود.
از منظر مدیریت اقتصادی، عملکرد دولت واقعاً ستودنی است. در بحبوحه جنگ، دولت پزشکیان تلاش کرد تا زنجیره تأمین مواد غذایی، بنزین، گازوئیل، گاز، برق و آب با کمترین اختلال ممکن ادامه یابد. دولت به جای آنکه بگوید «جنگ است و تکلیف ما معلوم است و نمی‌توان کاری کرد»، با تمام توان از امکانات محدود و موجود مایه گذاشت و معیشت مردم را در آن چهل روز بحرانی حفظ کرد. گاز و برق قطع نشد، بنزین و گازوئیل بموقع به جایگاه‌ها رسید و مواد غذایی در دسترس ماند. با در نظر گرفتن همه محدودیت‌ها و فشارها، دولت پزشکیان در این آزمون سخت نمره قبولی بالایی می‌گیرد.

باید به دولت خداقوت گفت

مهرداد لاهوتی
عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، اگرچه هشت سال دفاع مقدس را برابر عراق تجربه کردیم، اما سنگین‌ترین و حساس‌ترین دوران تاریخ این انقلاب، همین جنگ ۴۰ روزه اخیر بود. این جنگ از نظر ابعاد، حجم و عملیات نظامی، کاملاً متناسب با زمان امروز و یکی از مدرن‌ترین جنگ‌ها محسوب می‌شد. در جنگ قبلی که ۱۲ روز به طول انجامید، مردم عملاً دیدند که نه در فروش کالاهای اساسی کمبودی اتفاق افتاد و نه در تأمین آنها خللی ایجاد شد. طبیعتاً وقتی برای بار دوم جنگ علیه کشورمان رقم خورد (جنگ رمضان)، باز هم شاهد هیچ‌گونه هرج‌ومرج یا کمبودی در این نوع کالاها نبودیم. دلیل اصلی این بود که مردم به حاکمیت و دولت اعتماد کامل داشتند و خللی در روند اداره کشور ایجاد نشد. همچنین دولت در مدیریت کشور بسیار خوب عمل کرد؛ اخلالی رخ نداد، حقوق‌ها به موقع پرداخت شد و یارانه‌ها نیز طبق روال عادی واریز گردید. مردم نیز احساس نکردند که نیازهای دو روز بعد خود را باید تأمین کنند، چراکه اطمینان داشتند کالاهای اساسی به اندازه کافی موجود است. به همین دلیل، خریدهای مردم تنها به اندازه نیاز واقعی‌شان بود. از سوی دیگر، مردم نیز عملکرد بسیار خوبی از خود نشان دادند و دنیا از این همبستگی متعجب شد. باید خدا قوت گفت به دولت و همه عزیزانی که در زمینه‌های مختلف تلاش کردند تا این فضای سخت و بحرانی را به خوبی مدیریت کنند. شما ببینید در کشورهای عربی به محض وقوع حمله، فروشگاه‌ها به سرعت تحت تأثیر قرار می‌گرفتند، اما این اتفاق در داخل کشور ما هرگز رخ نداد. مردم هم میدان‌داری کردند و همواره همراه حاکمیت بودند. در گذشته در میدان جنگ حضور فیزیکی داشتند، اما امروز چون نوع جنگ متفاوت بود، مردم به شیوه‌ای دیگر در صحنه حاضر شدند. هر چند زمانی که تهدیدهایی درباره اقدام نظامی زمینی در بحث جزایر خارک و مسائل مشابه مطرح شد، آمادگی مردمی بسیار بالا بود.

فعالان حزبی، کارشناسان سیاسی و نمایندگان مجلس، در گفت و گو با «ایران» عملکرد قوه مجریه در ۴۰ روزه جنگ را ارزیابی کردند

دولت پای کار مردم بود

در ۴۰ روز جنگ تحمیلی آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران، دولت چهاردهم با تکیه بر مدیریت هماهنگ و هم‌افزایی میان نهادها، توانست کشور را با حداقل تنش و بدون کمبود محسوس در کالاهای اساسی و خدمات ضروری اداره کند. توزیع هوشمندانه سوخت، مواد غذایی و دارو، همراه با فعالسازی قرارگاه‌های عملیاتی در استان‌ها، مانع از شکل‌گیری شوک معیشتی در میان مردم شد. اما آنچه برای ما حائز اهمیت است، روایت بیرونی از این عملکرد است. به همین منظور به سراغ جمعی از شخصیت‌های سیاسی و کارشناسان مستقل رفتیم. نتیجه روشن بود: اکثریت قاطع این تحلیلگران حتی آنهایی که در گذشته منتقد دولت بودند، عملکرد کابینه پزشکیان را در این بازه فراتر از انتظار و نمونه‌ای از مدیریت بحران یکپارچه توصیف کردند.
آنچه در این یادداشت‌ها به شکل شاخصی تکرار شده، در سه محور خلاصه شده است: نخست، تأکید بر اینکه جنگ اخیر را باید مدرن‌ترین جنگ و حساس‌ترین دوره پس از انقلاب دانست؛ جنگی که ابعاد و حجم عملیاتش کاملاً متناسب با پیچیدگی‌های زمان حاضر بود. دوم، اشاره به اینکه دولت توانست همزمان با پشتیبانی از نیروهای مسلح و مقتدر کشور نیازهای داخلی را مدیریت کند تا جایی که مردم در تأمین نیازهای معیشتی پایه‌ای خود از خورد و خوراک روزانه تا اقلام اساسی احساس خلأ جدی نکردند. حال آنکه در اکثر موارد مشابه در دیگر کشورها اولین قربانی جنگ تأمین معیشت و نیازمندی‌های داخلی است. سوم، تأکید بر این نکته که شخص رئیس جمهوری و معاون اول رئیس جمهور به همراه دیگر وزرا و مدیران ارشد اجرایی حضور میدانی چشمگیری داشتند که هم نوعی نظارت و بازرسی از بازارها بود و هم اعتماد بخشی به جامعه و همراهی با مردم.
مشروح این یادداشت‌ها را در ادامه می‌خوانید:

چهل روز تدبیر

محسن برهانی
حقوقدان

برای ارزیابی عملکرد دولت در ایام تجاوز چهل روزه دشمن، باید از دو زاویه متفاوت به قضیه نگاه کرد: نگاه در دل بحران (جنگ) و نگاه پس از بحران (پسابحران). هر دو نگاه اگر منصفانه باشد، حکایت از موفقیتی کم‌نظیر دارد. کسانی که در تمام این چهل روز در فضای کشور حضور داشتند، به‌خوبی تفاوت این دوره را با جنگ ۱۲ روزه لمس کردند. در این روزها، وضعیت معیشتی و دسترسی مردم به نیازهای عادی زندگی، به مراتب بهتر از تجاوز قبلی بود. واقعیت این است که به‌رغم شدیدترین فشارهای خارجی، مردم ایران در تأمین بنزین، مواد خوراکی و سایر مایحتاج عمومی هیچ کمبودی احساس نکردند و این یک دستاورد بزرگ است، آن‌هم در شرایطی که بسیاری از کشورها در برابر تحریم‌ها و جنگ‌های مشابه، با قحطی و گرانی‌های افسارگسیخته مواجه شده‌اند. تنها مشکل مردم، خود تجاوز خارجی بود و نه نان، دارو یا سوخت. این یعنی دولت پیش‌بینی درستی از نیازها داشت و زنجیره تأمین را چنان مستحکم کرد که هیچ خللی در زندگی روزمره ایجاد نشد.
بسیاری از کارشناسان معتقدند، این سطح از آمادگی و مدیریت تدارکات، کم‌سابقه و تحسین‌برانگیز بوده است.
دولت نشان داد می‌توان در اوج جنگ نیز زندگی عادی را برای همه مردم در سراسر کشور حفظ کرد.
تنها عاملی که شاید زندگی مردم را (غیر از حملات دشمن) تحت‌تأثیر قرار داد، قطعی اینترنت بین‌الملل بود. این اقدام به خاطر الزامات امنیتی و جلوگیری از نفوذ و اختلالات بیشتر صورت گرفت. طبیعی است که در شرایط جنگی، چنین تصمیماتی اجتناب‌ناپذیر است. با این حال، امیدواریم بزودی و با فروکش کردن التهابات، این مشکل نیز حل شود و اینترنت نه فقط به وضعیت پیش از تجاوز، بلکه حتی بهتر از آن بازگردد. انصافاً باید گفت دولت در این چهل روز نمره قبولی و بسیار خوبی گرفته است؛ این را حتی مخالفان هم نمی‌توانند انکار کنند. مدیریت بحران، تأمین بی‌وقفه کالاها، حفظ آرامش نسبی در بازار و جلوگیری از هرج و مرج، همگی از نقاط قوت قابل دفاعی بود که کمتر جایی مشابه آن دیده شده است.
اکنون نوبت به مرحله بازسازی و سرمایه‌گذاری رسیده است. امید می‌رود دولتمردان با همان روحیه، همان تدبیر و همان پشتکار، در این مرحله نیز موفق شوند. مردم ایران ثابت کرده‌اند در کنار دولت خود ایستاده‌اند و دولت هم اثبات کرده در سخت‌ترین شرایط می‌تواند امید را زنده نگه دارد. از خدای بزرگ می‌خواهیم تیم دیپلماسی کشور را در مذاکرات پیش‌رو موفق بدارد و هرچه زودتر شاهد بازگشت کامل آرامش و آغاز دوره طلایی بازسازی باشیم.

دولت پشتیبان نیروهای مسلح شد

رحیم زارع
عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی

دولت در اولین گام، نقطه قوت آشکاری در هماهنگی و همراهی با نیروهای مسلح داشت؛ چه در بحث‌های سیاسی، چه در دیپلماسی و چه در مسائل بودجه‌ای. وزارتخانه‌های متولی تأمین و توزیع کالاهای اساسی و سوخت، عملکردی فوق‌العاده از خود نشان دادند. وزارت امور خارجه نیز دیپلماسی را کاملاً همگام با میدان پیش می‌برد و هیچ بحث یا ناهماهنگی که خللی در روند امور ایجاد کند، دیده نشد. در مجموع، عملکرد ارکان نظام و دولت -که مسئولیت اجرایی کشور را بر عهده دارند- با توجه به شرایط جنگی، بسیار تلاشگرانه بود. در حوزه گمرکات نیز عملکرد بسیار خوبی ثبت شد.
مهم‌ترین توصیه مقام معظم رهبری در اولین بیانیه‌شان، ضرورت اتحاد بود و این اتحاد به خوبی حفظ و به نمایش گذاشته شد. دولت به معنای واقعی، پشتیبان نیروهای مسلح بود و اصل هماهنگی و وحدت را که جان کلام پیروزی ما بود، به خوبی به نمایش گذاشت.
در کنار دولت، مردم نیز سنگ تمام گذاشتند. امید که این محبت مردم با اقدامات مناسب برای بهبود معیشت، کسب‌وکار و جبران خسارت‌های وارد شده به خانه‌هایشان پاسخ داده شود.
به نظر من، مهم‌ترین توصیه این است که اولاً این وحدت و هماهنگی حفظ شود، جامعه به سمت دوقطبی نرود، و ثانیاً دولت در آینده غمخوار مردم باشد. چراکه مردم از همه چیز خود گذشتند و تنها برای دفاع از نظام، خاک ایران، عزت و توانمندی کشور به میدان آمدند. ایران واقعاً هیبت و شکوه جمهوری اسلامی را نشان داد. همه مسئولان هماهنگ بودند و ندیدیم هیچ مسئولی از این خط خارج شود یا موضعی بگیرد که دل مردم را بشکند. از رئیس جمهوری که در دل مردم بود تا شخصیت‌های بزرگی مثل شهید دکتر علی لاریجانی که کنار دولت بودند، همه بر پایه اقتدار و عزت ایران برای سربلندی کشور کار کردند. خدا را شکر که در تأمین کالاهای اساسی، سوخت و خدمات‌رسانی در دیگر بخش‌ها مشکلی نداشتیم؛ چراکه هم پیش‌بینی‌های خوبی انجام شده بود و هم عملکرد مطلوبی اجرا شد.

نقش تأثیرگذار رئیس جمهوری در اعتمادزایی

محمود صادقی
استاد دانشگاه و نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی

جنگ اخیر علیه کشورمان که اکنون بیش از ۴۰ روز از آن می‌گذرد، کارنامه بسیار درخشانی برای دولت به جای گذاشته است. این عملکرد نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای در تاب‌آوری جامعه داشته، آن هم در شرایطی که پیش از جنگ، فضا کاملاً متفاوت بود. قبل از شروع جنگ، دولت در پاییز تصمیم به اجرای «جراحی اقتصادی» گرفت؛ تصمیمی که به ادعای برخی موجب التهاباتی در جامعه شد. اما در طول جنگ تحمیلی، عملکرد دولت از ابعاد مختلف نه تنها قابل قبول، بلکه درخشان و برخلاف تمام پیش‌بینی‌ها بود. با توجه به گستره دستگاه‌های اجرایی، هماهنگی فوق‌العاده‌ای شکل گرفت؛ چه در بخش‌هایی با حالت فوق‌العاده مثل بهداشت و درمان، چه در بخش‌های زیرساختی مانند آب، انرژی، راه و ترابری و چه در بخش‌های مرتبط با تاب‌آوری مردم مثل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی. همچنین در حوزه تأمین معیشت، عرضه کالاها، صنعت و معدن و کشاورزی نیز هیچ خللی دیده نشد. با وجود اینکه کشور به طور بی‌سابقه‌ای در معرض هجوم گسترده دو ارتش قدرتمند دنیا قرار داشت، هیچ اختلال ماندگار یا آزاردهنده‌ای در خدمات‌رسانی به مردم رخ نداد. اگر مشکل محدودی هم پیش می‌آمد، با فاصله زمانی معقول و حتی کمتر از حد انتظار برطرف می‌شد. به عقیده من نکته مهم در ارزیابی عملکرد دولت، همان جراحی اقتصادی پیش از جنگ بود. بحث حذف یارانه‌های غیرمستقیم و افزایش قیمت حامل‌های انرژی، چون با پرداخت یارانه مستقیم همراه شد، تا حد زیادی جبران شد. سیستم توزیع کالاها بر اساس کالابرگ برای دهک‌های مختلف جامعه، با وجود تنگناهای مالی دولت، بسیار خوب و منظم اجرا شد. این سیستم نقش مهمی در دو حوزه ایفا کرد: اول، ایجاد اعتماد در جامعه؛ دوم، افزایش تاب‌آوری به ویژه در اقشار فرودست که نیاز بیشتری به حمایت معیشتی دولت داشتند. پس از چالش‌های اولیه این بخش در دوره جنگ به‌خوبی ساماندهی شد. در همین رابطه اگر امروز در متن جامعه، کوچه و بازار، مغازه‌ها، میادین، نانوایی‌ها و فروشگاه‌های ارزاق به اطراف نگاه کنیم، هیچ‌گونه کمبودی مشاهده نمی‌شود. به خاطر دارم که در اولین روز بمباران (۹ اسفند) عصر همان روز التهابی در جامعه ایجاد شد و تقریباً هجمه‌ای به فروشگاه‌ها و نانوایی‌ها رخ داد. این التهاب یکی دو روز اول وجود داشت، اما با فاصله چند روز و به دلیل کارکرد مناسب زنجیره تولید و توزیع، فروکش کرد. در این ایام طبیعتاً فراز و نشیب‌هایی وجود داشت. مثلاً روزهایی که ترامپ با تعیین ضرب‌الاجلی تهدید به حمله گسترده و نابودی پل‌ها و نیروگاه‌های برق می‌کرد و از تعابیری مانند نابود کردن تمدن و بازگرداندن به عصر حجر استفاده می‌کرد، دوباره آن التهاب در سطح جامعه دیده می‌شد. اما به دلیل کارکرد منسجم دستگاه‌های مختلف ذی‌ربط چه در بخش واحدهای تولیدی و چه در بخش توزیع یک نوع اطمینان خاطر در سطح جامعه ایجاد شد و آن فضای روانی منفی که معمولاً در شرایط فوق‌العاده شکل می‌گیرد، ایجاد نشد. البته از جهت ساختاری هم می‌توان این موفقیت را تحلیل کرد. در رأس دولت، نقش شخص آقای دکتر پزشکیان بسیار تعیین‌کننده بود. ایشان شبانه‌روز با وجود مخاطرات فراوان در میدان حضور داشتند، دستگاه‌های دولتی را هماهنگ کرده و پیگیر امور بودند مرتب به وزارتخانه‌ها سر می‌زدند. در کنار آن، روحیه ایثارگرانه و شجاعت ایشان برای حضور در راهپیمایی‌ها و میادین عمومی، تأثیر بسیار زیادی در آرامش جامعه داشت. همچنین جایگاه آقای عارف معاون اول رئیس جمهور، با تجربه ارزشمند ایشان در زمینه اجرایی و مدیریتی، نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای ایفا کرد. تک تک وزرا به ویژه وزرای حوزه‌های حساس مانند وزیر بهداشت، عملکرد قابل توجهی داشتند. در یکی دو سال اخیر و بعد از شکل‌گیری دولت آقای پزشکیان، شعار ایشان «دولت وفاق ملی» بود. در حالی که این شعار در عمل با انتقاداتی مواجه شد، به ویژه از سوی حامیان اصلاح‌طلب که از چینش کابینه، ترکیب دولت در سطح استان‌ها، استانداری‌ها و فرمانداری‌ها گلایه داشتند. برخی ادعا کردند پزشکیان بدنه اجتماعی خود را ناامید کرده است. اما نکته جالب و مهم این است: همان چیزی که منشأ انتقادها بود، تبدیل به نقطه قوت دولت در این دوره بحرانی شد. ترکیب کابینه و اعتمادی که حاکمیت به این دولت داشت، وفاق واقعی بین اجزای دولت و طیف‌های مختلف سیاسی را رقم زد. همین وفاق بود که به موفقیت دولت در بحران کمک کرد. به عبارت روشن‌تر، آنچه از منظر برخی، نقطه ضعف پزشکیان تلقی می‌شد یعنی وفاق و ترکیب فراگیر کابینه، دقیقاً همان چیزی بود که به نقطه قوت دولت در دوره بحرانی جنگ تبدیل شد. دولت در سخت‌ترین شرایط ممکن با تکیه بر هماهنگی بین دستگاهی، وفاق ملی، مدیریت هوشمندانه منابع و حضور میدانی مسئولان، توانست تاب‌آوری کم‌نظیری در جامعه ایجاد کند. تجربه نشان داد که گاهی همان تصمیمات پرچالش پیش از بحران، زیرساخت‌های لازم برای عبور موفق از بحران را فراهم می‌کنند. همچنین اعطای اختیارات به استانداران که نوعی چابکی و اختیار عمل برای مدیریت امور و رفع مشکلات و چالش‌ها برای آنها ایجاد کرد. کارنامه درخشان این دوره، بی‌تردید در تاریخ مدیریت بحران ایران ماندگار خواهد شد.

دولت چابک و آماده

سید حسین نقوی حسینی
نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی

در دفاع مقدس سوم، علاوه بر اینکه محور اصلی عملیات نظامی و دفاعی، نیروهای نظامی، امنیتی و انتظامی برای دفاع از آب و خاک و نظام کشورمان بود و الحمدلله، این مأموریت نیز به‌خوبی به انجام رسید، نقش پررنگ و قابل قبول دولت چهاردهم را نباید فراموش کنیم. نیروهای دلاورما به گونه‌ای عمل کردند که دشمن ناچار شد بالاخره زانو بزند و عظمت ملت ایران و شرایط این کشوررا بپذیرد. این پیروزی نه تنها نتیجه توان نظامی بود، بلکه نتیجه هماهنگی، وحدت و همراهی تمام نهادهای کشوری بود.
رئیس جمهوری با حضور در میدان و دستورات درست و دولتمردان تلاش کردند فضای کشور و بازار را آرام نگه دارند و خیال مردم را در تأمین نیازهای اولیه راحت کنند. در ۴۰ روز گذشته، فروشگاه‌ها، مغازه‌ها و بازار آرامش زیادی داشتند و مردم روزانه خریدهای خود را می‌کردند و هیچ نگرانی از تأمین این امکانات وجود نداشت.
در حوزه انرژی، آب، برق و گاز نیز خدمات‌رسانی به‌خوبی انجام می‌شد. در صورتی که با حملات دشمن، جایی تخریب می‌شد، مسئولین وارد می‌شدند و خدمات را به‌سادگی بازگرداندند. حتی در برابر تهدیدهای دشمنان مبنی بر هدف قرار دادن زیرساخت‌ها، مردم نگرانی نداشتند. مسئولان نیز توضیح می‌دادند که دشمن نمی‌تواند خدمات را از دست مردم بگیرد و بنابراین مردم نگران نباشند. این فعالیت‌ها و تلاش‌ها از سوی دولت، به‌خوبی نقش پشتیبانی از دفاع مقدس سوم را ایفا کرد.
از سوی دیگر، وحدت و یکپارچگی قوا در دوران دفاع مقدس بسیار مهم بود. در هیچ یک از نهادها، طبل مقابله کوبیده نشد. رؤسای سه قوه با هم همکاری و هماهنگی خوبی داشتند. اکثر مدیران اجرایی در شهرستان‌ها و استان‌ها پای کار بودند، در بین مردم حضور داشتند و در اجتماعات شرکت می‌کردند. همه اینها نشان‌دهنده تلاش هماهنگ دولت در پشتیبانی و شرکت در دفاع مقدس بود.
وحدت و یکپارچگی قوا در دوران دفاع مقدس نیز بسیار مهم بود. در هیچ نهاد و ارگانی طبل نبرد کوبیده نمی‌شد. رؤسای سه قوه با هم‌افزایی و هم‌فکری‌های سازنده به پیش می‌رفتند. اکثر مدیران اجرایی در شهرستان‌ها و استان‌ها پای کار بودند، در میان مردم حضور می‌یافتند و در اجتماعات شرکت می‌کردند. من نیز در اجتماعات حوزه انتخابیه سابق خود (ورامین، پیشوا) حضور داشتم و در این مراسم‌ها فرماندار، بخشدار و رؤسای ادارات کنار مردم بودند؛ حضور آنان دلگرمی بخش بود و به مردم نشان می‌داد که همه مسئولان در کنارشان هستند. اینجا، همه تلاش‌ها گواهی از نقش هماهنگ دولت در پشتیبانی و شرکت در دفاع مقدس بود. با وجود این، ما اکنون با دشمنی واقعاً ناجوانمرد مواجهیم و هیچ اعتمادی به این دشمن نداریم. قطعاً دولت محترم، تیم مذاکره‌کننده، مجلس و سایر قوا و نهادهای حکومتی نیز هم‌سو با این نگاه‌اند. چرا که ما با دولتی مواجهیم که بارها توافقات را نقض کرده و در دورهای مذاکرات، دشمن به‌طور غافلگیرانه حمله کرد. از این رو، آمریکا در این شرایط قابل اعتماد نیست و همه قوا باید برای هر سناریویی آماده باشند. تا جایی که در جریان هستم، همه نهادها و قوا، از جمله دولت و بخش‌های مختلف آن، آمادگی لازم را برای سناریوهای گوناگون دارند. هرچند هدف‌شان رسیدن به جمع‌بندی در مذاکرات است، اما با توجه به عدم اعتماد به طرف مقابل و تداوم سلطه دشمن، باید برای هر احتمالی آمادگی داشت. به نظر من دولت نیز این سناریوها را بررسی کرده و برای هر یک برنامه‌هایی دارد.